

Писац Марко Видојковић управо је објавио свој нови роман „Ђубре“, који је изашао у издању Лагуне.

Главни јунак овог занимљивог романа је контроверзни бизнисмен Драгиша, а читаоце на двестотинак језгровито, проницљиво и духовито написаних страница очекују криминал, корупција, висока политика, кокаин, спонзоруше. Иако дело фикције, „Ђубре“ неодољиво подсећа на хорор реалности у којој живимо. О овом роману, свом политичком ангажману, власти Акесандра Вучића, Марко Видојковић говори за Данас.

*** Да ли наше друштво живи у толикој дистопији да сте морали да напишете овакву књигу?**

– Ја сам био у толикој креативној блокади да је оваква књига морала да се напише. То је на неки начин показатељ какво је друштво. Истовремено сам и друштвено ангажован.

Више година покушавам да колико год могу и умам утичем на то да се демократија врати у Србију, тај задатак се чини све тежим и тежим. На крају је то нужно утицало на писање књига. Наиме, схватио сам да не могу да напишем ништа ново и другачије док се литерарно не обрачунам са овим режимом и овом епохом која траје већ више од осам година. То је био основни мотив за писање ове књиге: моје лично ослобађање, избацавање ђубрета које се нагомилало како у друштву – тако и у мени, у овим годинама политичког ангажмана. Рачунао сам да силне емисије које снимам, интервјуи које дајем, колумне које пишем не могу да се пореде са књигом коју бих написао о овом режиму и о овим годинама у којима живимо и та књига је „Ђубре“.

*** Главни јунак књиге Драгиша, који је контроверзни бизнисмен и ко зна шта све још не, заправо је персонификација владајућег режима?**

– Драгиша је више од тога, Драгиша је персонификација Србије, Драгиша је Србија у књижевном лику. Не ова Србија данас, Драгиша је оно зло које се запатило у Србији и у српском народу крајем осамдесетих са доласком Слободана Милошевића на власт и са јачањем национализма и распадом Југославије, територијалним претензијама, ратовима и свим осталим ужасима. Све то јесте Драгиша. Дакле, зато је он у овом роману онај који овај, претходне, а и будуће режиме држи у шаци. Драгиша је тај који се пита за све, Драгиша је тај који учествује у свим пословима, Драгиша је изнад свих њих у књизи. А у стварном животу то је симбол Србије у којој смо осуђени да живимо последњих 30 година, а сви врло добро знамо каква је она. Она је као и Драгиша одвратна, језива, али је ипак на неки начин волимо јер је наша, јер нам је једина домовина.

*** Зашто је Србија плодно тле за такве режиме?**

– Мислим да је основни проблем заправо у томе што Србија није независна земља. Реч је о колонији, односно банана држави која је кад је Вучић долазио на власт била под директним утицајем Ангеле Меркел, Европске народне партије и Европске уније у том тренутку, односно у тим годинама. Реч је о режиму који је успостављен, заправо реч је о казненој експедицији, која је успостављена у Србији, јер режим Бориса Тадића није могао да изађе на крај са захтевима које је Меркелова поставила кад је реч о интеграцији севера Косова у остатак Косова. Био је ту неко је спреман на све, не само по питању Косова, него и кад је реч о приватизацијама, багателној продаји свега што је преостало у Србији и беспоговорног задуживања по огромним каматама код белосветских зеленаша. Тако је било 2012. када је режим октроисан од стране Запада. У међувремену се доста тога и на Западу променило, а тај режим је метастазирао у чудовиште које ради исто оно што је радило и на почетку, али са више газда. Дакле,

њима ће газде данас бити Кинези, сутра Руси, прекосутра Трамп, накосутра Меркел. То је тај зачарани круг у коме се налазимо. Ми се не налазимо у демократском друштву, то је наш основни проблем.

*** Да ли то онда значи да се између режима Бориса Тадића и режима Александра Вучића може ставити знак једнакости?**

– Никако се између прошлог и овог режима не може ставити знак једнакости, колико год прошли режим имао удела у настанку овог режима, дакле у настанку Српске напредне странке, Александра Вучића као политичара од битности. Не можемо порећи да је режим Бориса Тадића имао доста учешћа у свему томе, али кључна ствар је да су и режими Бориса Тадића и Војислава Коштунице у својој суштини, ма колико накарадни били, били демократски. Дакле, да ли су се смењивати на изборима. Ово што данас имамо више нико не препознаје као демократски режим. Дакле, оцена која постоји од Фридом хауса да је реч о изборној аутократији. На листи која објавио Фридом хаус налазимо се на 139. од 179 места, јесте знак да нисмо демократија. Ми смо аутократско друштво у коме се победник избора унапред зна зато што он те изборе намешта и на изборима га није могуће сменити. Стога је заиста незахвално поредити претходне режиме од 5. октобра 2000. до 2012. са овим што сад имамо.

*** Овај режим не воли оне који мисле другачије...**

– Ево, и на својој кожи могу да приметим да сам у периоду од пре доласка Вучића на трон могао да критикујем Демократску странку и демократе а да не ризикујем живот. А у Вучићевом случају првом критиком већ ризикујеш живот на тај начин што ће те стављати на црне листе, на тај начин што нећеш моћи да радиш, на тај начин што ће ти бити затворена сва могућа врата, па и до тога да ти се могу десити батине, па и до тога да је неке од противника режима стигао и метак: имам ту у виду Оливера Ивановића пре свега. А није искључено да у будућности кад овај режим почне да се осећа све слабијим и слабијим, а то је нужност сваког режима, они покажу много агресивније лице него досад. Дакле, режим Бориса Тадића или режим Војислава Коштунице никада не би прибегавао таквим средствима. У крајњој линији, и Тадић и Коштуница су мирно, демократским путем на изборима отишли са власти, а Александар Вучић је прво земљу преточио у аутократију, у друштво у коме је на изборима немогуће променити власт, а затим ту аутократију дан за даном све више претвара у диктатуру.

*** Атмосфера у роману, иако је реч о Србији 2000-их, неодољиво подсећа на атмосферу у Немачкој 30-их година прошлог века...**

– И мене неодољиво подсећа цео свет на свет из 30-их година. Популисти ничу на све стране, глупих, примитивних националиста има све више и више и у много развијенијим друштвима него што је то Србија. Нажалост, ми имамо један од најгорих режима у Европи који гаји и недри многе радикално десне и фашистичке групе и групице, правећи се да они немају никакве везе с њима. Али, екипа која малтретира мигранте, екипа која растуира Сомборчеву изложбу, десничари који упадају на трибине, све су то чеда Александра Вучића и све су то на неки начин модерни српски СА одреди. У мојој књизи решење је дошло, како бих рекао – с небеса, то јесте роман страве и ужаса, јер у њој постоји та митска борба добра и зла, у њој се сучељавају Бог и Ђаво, Бог као неко ко на планету, односно у Србију, доноси кугу која је отпорна на антибиотике, дакле започиње Апокалипсу, а Ђаво је мој драги главни јунак Драгиша. Он је нека врста Антихриста и неко ко чита књигу ће се чудити како су државни функционери који ће можда личити на оне из наше старности, у неку руку бољи и пријемчивији него што то јесу. То је зато што је Драгиша као Антихрист на себе преузео њихове грехе на себе, јер он је најгори од свих њих. И не можемо заиста ни све свалити на Вучића и на његову екипу и на ту банду. Једноставно, корен нашег зла је у нама самима и то траје више деценија. Да није тако не би ни они господарили Србијом како данас господаре.

*** Има ли наде за Србију?**

– Нада постоји. Нада лежи једино у јачем притиску са Запада, чега до сада нема. Видели смо у Вашингтону како се Вучић врло лако савије када га притегнеш. Верујем да ће то исто важити и за Европску унију. Дакле, у овом тренутку нама је наш највећи непријатељ управо наш највећи савезник, а то је Европска унија која не само да треба да притиска Вучића већ је и Вучићев режим зрео за економске и разне друге санкције. Они су зрели за блокирање рачуна, они су зрели за дубоке истраге прања новца. Европска унија ништа од тога не ради. ЕУ тек препознаје да овде нешто није у реду и ето годину дана нам не отвара нова поглавља. Оно што је наша једина нада то је да наши западни савезници препознају да су Вучић и његов режим опасност за цео континент и да га тако јако стегну да он мора на неки начин да ретерира, односно да попусти како се то дешавало већ режимима Груевског и Ђукановића, опет уз притисак Европске уније.

(Данас)